

Električna energija

Vir: <http://www.nas-stik.si/1/Novice/novice/tabid/87/ID/3671/V-teku-javna-razgrnitev-o-postopku-priprave-DPN-za-daljnovod-2x110-kV-Kamnik-Visoko.aspx>

Primeri okoljskih zahtev in meril

Verzija 1.0
Januar 2018

1. Predmet zelenega javnega naročanja

V skladu s 1. točko prvega odstavka 4. člena Uredbe o zelenem javnem naročanju (Uradni list RS, št. 51/17; v nadaljnjem besedilu: Uredba o ZeJN) mora naročnik okoljske vidike upoštevati, kadar je predmet naročanja električna energija. Natančnejšo opredelitev tega predmeta določa 1. točka Priloge 1 Uredbe o ZeJN.

2. Ključni okoljski vplivi

- Proizvodnja električne energije iz fosilnih goriv je odgovorna za velik delež emisij toplogrednih plinov in drugih emisij.
- Naraščanje povpraševanja po električni energiji v kombinaciji s siromašenjem neobnovljivih virov energije.
- Kombinacija toplotne in električne energije, ki temelji na neobnovljivih virih energije, ima na zmanjšanje emisij CO₂ samo omejen vpliv.

3. Pristop k ZeJN

- Povečanje deleža električne energije iz obnovljivih virov energije (OVE-E).
- Preusmeritev na visoko učinkovito kombinacijo toplotne in električne energije (SPTE).

4. Kalkulator CO₂ – izračun zmanjšanja ogljičnega odtisa in porabe električne energije

- <http://www.umanotera.org/kaj-delamo/pretekle-kampanje-projekti/javno-narocanje-za-nizkoogljično-gospodarstvo/vzorcnoprimeri-zejn/>

5. Cilji iz Uredbe o zelenem javnem naročanju

Naročnik mora javno naročilo, ki vključuje predmet iz 1. točke prvega odstavka 4. člena te uredbe, oddati tako, da se v posameznem naročilu izpolni tisti cilj, ki je v nadaljevanju določen za ta predmet:

- delež električne energije, pridobljene iz obnovljivih virov oziroma sproizvodnje električne energije z visokim izkoristkom, znaša najmanj 50 %.

6. Okoljske zahteve in merila

6.1. Električna energija

6.1.1 Tehnične specifikacije	
Naročnik v tehničnih specifikacijah poleg ostalih zahtev, ki se nanašajo na predmet javnega naročila, določi:	
1.	50 % dobavljene električne energije mora biti pridobljene iz obnovljivih virov energije ¹ (v nadaljnjem besedilu: OVE) oziroma iz sproizvodnje električne energije z visokim izkoristkom (v nadaljnjem besedilu: SPTE), kot to določa zakon, ki ureja energetiko. Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti izjavo, da bo po preteku koledarskega leta na račun naročnika unovčil ustrezno količino potrdil o izvoru električne energije, ki jih izda državni ali regionalni organ ali neodvisna organizacija, pooblaščenca za izdajo teh potrdil, s čimer bo dokazal, da blago izpolnjuje zahteve. Naročnik med izvajanjem naročila preverja, ali ponudnik izpolnjuje zahteve.
6.1.2 Merila za oddajo javnega naročila	
Za razvrstitev ponudb naročnik poleg cene ali stroškov in morebitnih drugih meril določi:	
1.	Merilo »več energije iz OVE«. Delež električne energije, proizvedene iz OVE, ki presega minimalni delež, kot ga je naročnik opredelil v opisu predmeta oziroma tehničnih specifikacijah, se v okviru meril točkuje z dodatnimi

¹ Opredelitev električne energije iz obnovljivih virov energije mora ustrezati opredelitvi tovrstne električne energije v zakonu, ki ureja energetiko.

	<p>točkami na način, ki ga predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do ostalih meril v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti izjavo, da bo po preteku koledarskega leta na račun naročnika unovčil ustrezno količino potrdil o izvoru električne energije, ki jih izda državni ali regionalni organ ali neodvisna organizacija, pooblaščen za izdajo teh potrdil, s čimer bo dokazal, da blago izpolnjuje merilo.</p>
2.	<p>Merilo »več energije iz SPTE«.</p> <p>Delež električne energije, pridobljene iz SPTE, ki presega minimalni delež, kot ga je naročnik opredelil v opisu predmeta oziroma tehničnih specifikacijah, se v okviru meril točkuje z dodatnimi točkami na način, ki ga predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do ostalih meril v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti izjavo, da bo po preteku koledarskega leta na račun naročnika unovčil ustrezno količino potrdil o izvoru električne energije, ki jih izda državni ali regionalni organ ali neodvisna organizacija, pooblaščen za izdajo teh potrdil, s čimer bo dokazal, da blago izpolnjuje merilo.</p>
3.	<p>Merilo »več energije iz SPTE, ki temelji na OVE«.</p> <p>V primeru SPTE, ki temelji na OVE (na primer biomasa), se ponudba v okviru meril točkuje z dodatnimi točkami na način, ki ga predvidi naročnik. Delež tega merila v razmerju do ostalih meril v razpisni dokumentaciji določi naročnik.</p> <p>Način dokazovanja: Ponudnik mora k ponudbi priložiti izjavo, da bo po preteku koledarskega leta na račun naročnika unovčil ustrezno količino potrdil o izvoru električne energije, ki jih izda državni ali regionalni organ ali neodvisna organizacija, pooblaščen za izdajo teh potrdil, s čimer bo dokazal, da blago izpolnjuje merilo.</p>
6.1.3 Določila pogodbe o izvedbi naročila	
Naročnik med pogodbeno določila vključi določilo:	
1.	Izvajalec mora ob koncu vsakega leta izvajanja pogodbe navesti izvor električne energije, ki jo je dobavil naročniku, in priložiti potrdilo o unovčenju ustreznega števila potrdil o izvoru električne energije, s čimer dokazuje, da je bilo vsaj 50 % oziroma delež iz ponudbe dobavljene električne energije pridobljene iz OVE oziroma SPTE.
2.	V primeru, da ponudnik ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti na način, predviden v pogodbi o izvedbi javnega naročila, naročnik od te pogodbe odstopi.

Pojasnila

Direktiva 2009/28/ES (direktiva o obnovljivih virih energije) opredeljuje električno energijo iz obnovljivih virov energije kot energijo iz obnovljivih nefosilnih virov, namreč veter, sonce, aerotermaalno, geotermaalno in hidrotermaalno energijo ter energijo oceanov, vodno energijo, biomaso, plin, pridobljen iz odpadkov, plin, pridobljen z napravami za čiščenje odplak, in bioplin. V obratih z več gorivi, ki uporabljajo obnovljive in konvencionalne vire, se upošteva samo del električne energije, proizveden iz obnovljivih virov energije. Proizvodnjo električne energije v akumulacijskih prečrpovalnih napravah iz vode, ki se najprej prečrpa navzgor, bi bilo treba izključiti.

Vse države EU so se v skladu z direktivama 2009/28/ES in 2012/27/EU pravno zavezale, da bodo vzpostavile program potrdil o izvoru za električno energijo iz obnovljivih virov energije in za proizvodnjo električne energije z uporabo visoko učinkovite soproizvodnje. To zagotavlja dobro pravno podlago za preverjanje. Upoštevajte, da se sedanje stanje obvezne uporabe programov potrdil o izvoru med državami članicami lahko razlikuje. Druga možnost bi bila, da dobavitelj predloži neodvisno dokazilo, da je bila ustrezna količina električne energije proizvedena iz tako opredeljenih obnovljivih virov ali z visoko učinkovito soproizvodnjo (npr. certifikat, s katerim je možno trgovati, ki ga je izdal neodvisni organ izdajatelj, kakor je RECS (Renewable Energy Certificates System – Sistem certifikatov za energijo iz obnovljivih virov: www.recs.org)), ki ga je potrdila

vlada. Dodatna možnost bi bila, če je dobavljena energija označena z znakom za okolje tipa 1 z opredelitvijo, ki je vsaj tako stroga kot opredelitev iz Direktive 2009/28/ES.

Energetski pregledi so pri ugotavljanju možnih načinov za izboljšanje energijske učinkovitosti stavb in opreme javnih organov lahko zelo dragoceni. Organi so pogosto že sami opravili preglede in imajo na voljo osebje za izvajanje strategije varčevanja z energijo. Če takšni ukrepi niso sprejeti, se javne organe spodbudi, da si tak pregled zagotovijo.

Stroškovni vidiki

Razlike v cenah med konvencionalno in zeleno električno energijo so odvisne od stanja liberalizacije v določeni državi, nacionalnega podpornega programa in obstoja dobaviteljev zelene električne energije. Zelena električna energija je pogosto dražja, čeprav se razlike v cenah močno zmanjšujejo; obstajajo tudi primeri, ko je zelena električna energija na voljo celo po nižji ceni. Večja liberalizacija trga, posodobljene tehnologije za proizvodnjo obnovljivih virov, naraščanje cen fosilnih goriv, evropski cilji v zvezi z električno energijo iz obnovljivih virov in spodbujanje visoko učinkovite soproizvodnje – vse to v povezavi s sedanjo razpravo o podnebnih spremembah zagotavlja možnosti za še konkurenčnejše cene zelene električne energije. V Sloveniji ne beležimo bistvenih razlik v ceni t. i. zelene oziroma modre električne energije in konvencionalne električne energije.

Pojmi

V teh okoljskih zahtevah in merilih se uporabljajo naslednje opredelitve:

- »biomasa« pomeni biološko razgradljive dele izdelkov, odpadkov in ostankov biološkega izvora iz kmetijskih (vključno s snovmi rastlinskega in živalskega izvora), gozdarskih in s tem povezanih proizvodnih dejavnosti, vključno z ribištvom in akvakulturo, ter biološko razgradljive dele industrijskih in komunalnih odpadkov.
- »obnovljivi viri energije« pomeni obnovljivi nefosilni viri energije (veter, sonce, aerotermalna, hidrotermalna in geotermalna energija, energija oceanov, vodna energija, biomasa, plin, pridobljen iz odpadkov, plin iz naprav za čiščenje odplak in bioplin).
- »soproizvodnja« pomeni postopek sočasne proizvodnje toplote in električne energije.